

Rapport forprosjekt

Reisemål Karlsøy

Innhold

1.	Bakgrunn, formål og prosess	3
1.1.	Bakgrunn.....	3
1.2.	Mål for forprosjektet	3
1.3.	Formål og avgrensing	3
1.4.	Prosess	3
2.	Sentrale rammer for reiselivsutvikling	4
2.1.	Strategisk Næringsplan for Tromsøregionen 2008 – 2018	4
2.2.	Fylkesplan for Troms 2010 – 2013.....	4
2.3.	Nasjonal reiselivsstrategi	4
2.4.	Nordområdesatsingen	5
2.5.	Øvrige strategier	5
3.	Karlsøy som reisemål.....	5
3.1.	Karlsøy i reiselivsbildet i dag.....	5
3.2.	Tilbuds- og etterspørselsforhold i Karlsøy	6
3.3.	Attraksjoner og arrangement i Karlsøy	6
3.4.	Overnatting og opplevelse	7
3.5.	Lokal mat, gårdsprodukter	8
3.6.	Reiselivsmessig infrastruktur	9
3.7.	Nye planer og prosjekt	9
4.	Organisering og samarbeid	10
4.1.	Samarbeid mellom aktørene	10
4.2.	Samarbeid mellom næringa og kommunen	10
4.3.	Samarbeid med øvrige næringer i Karlsøy.....	11
4.4.	Regionale samarbeidspartnere	11
5.	Markedspotensial og markedsstrategi.....	12
5.1.	Norges merkevarestrategi ”powered by nature”	12
5.2.	Strategier for reiselivsnæringen i Karlsøy.....	12
5.3.	Produktutvikling	12
5.4.	Videreutvikling av fellessatsing i Karlsøy	13
6.	Tiltak	13
6.1.	Koordinering av videre arbeid	13
6.2.	Samarbeid i næringa: reiselivsforumet og KNF	14
6.3.	Informasjon om reiselivstilbudet i Karlsøy	14
6.4.	Samarbeid mellom kommunen og næringa	15
6.5.	Regionalt samarbeid – utvikling og tilrettelegging	15
6.6.	Regionalt samarbeid – destinasjonsstruktur	16
7.	SWOT analyse.....	17

1. Bakgrunn, formål og prosess

1.1. Bakgrunn

Gjennom Flomlys – prosjektet i Karlsøy kommune (2008) ble reiseliv utpekt som ett av fire konkrete satsingsområder. Samarbeid på markedsføring, kompetanseheving og kvalitetssikring, samhandling mellom kommunen og reiselivsnæringa, infrastruktur og transportløsninger, samt etablererhjelp ble definert som viktige områder for videreutvikling av reiselivsnæringen i Karlsøy.

1.2. Mål for forprosjektet

Forprosjektets målsetning er å videreutvikle samarbeidsstrukturer i reiselivet, formalisert gjennom reiselivsforumet som del av Karlsøy Næringsforening (KNF). Gjennom arbeidet skal prosjektet legge grunnlag for langsiktig arbeid med reiseliv som i Karlsøy basert på tett samhandling mellom aktørene, sammen med kommunen.

1.3. Formål og avgrensning

Denne rapporten skal bidra til å definere næringens og kommunens felles målsetning med utvikling av reiselivsnæringene. Vi har lagt vekt på de konkrete tiltakene som næringa og kommunen kan gripe fatt i her og nå, for direkte videreføring av prosessene som er startet opp gjennom dette prosjektet.

Rapporten gir forslag til videreføring av arbeid innenfor konkrete områder, med ansvarlig aktør for gjennomføring. I arbeidet med planen er det lagt vekt på at det er nødvendig å etablere samarbeid med regionale aktører som kan bli partnere i utviklingen. En for tiden omorganisering av fellesfunksjonene i reiselivet i Troms har sterkt påvirket dette prosjektet: Konklusjon på markedsarbeid og produktutvikling er ikke klar før avklaring om mulig tilknytning til destinasjonsselskap er på plass i løpet av 2011.

Det er en viktig premisse at utvikling av reiseliv kobles opp til utvikling av lokalsamfunnet som helhet. Fiskeri og landbruk er viktige samarbeidsnæringer, og som leverandører i det utvidede reiselivsbildet. Reiselivsnæringen er preget av få aktører og ressurser til felles utviklingsarbeid er en utfordring. Omstillingsprosjektet er derfor særdeles viktig for å kunne videreføre det felles arbeidet som er startet opp i dette forprosjektet.

1.4. Prosess

Reiselivsaktørene har vært samlet i en ressursgruppe som en "reiselivets faggruppe" under KNF. Det er gjennomført to samlinger á to dager i tillegg til 4 arbeidsmøter i prosjektet.

I april 2010 hadde prosjektet en informasjonsdag i kommunestyret. Reiselivsaktørene presenterte sine aktiviteter, utviklingsplaner og utfordringer.

Det har også vært gjennomført en dag for møte med administrasjonen i kommunen. Konkrete tema var samarbeid med kulturavdelingen, og arealplan. Arealplan som nå er under utvikling i kommunen er helt sentral for næringens utviklingsmuligheter.

Deltakelse på møtene og samlingene har variert fra 7 til 13 personer, og næringen har bidratt med ca 380 arbeidstimer i prosjektet.

2. Sentrale rammer for reiselivsutvikling

Reiseliv er satsingsområde på nasjonalt, regionalt og lokalt plan. I videre utviklingsarbeid – og ved konkrete utviklingstiltak – er det viktig å både vise til og kunne gjøre seg lokal nytte av de omfattende satsingene for utvikling av reiseliv som næring:

2.1. Strategisk Næringsplan for Tromsøregionen 2008 – 2018

I Strategisk Næringsplan for Tromsøregionen er kultur, reiseliv og opplevelsesnæringene (KRO) utpekt som ett av tre satsingsområder. De to andre er mat fra hav og land, samt energi.

2.2. Fylkesplan for Troms 2010 – 2013

Fylkesplanen har som mål at opplevelsesbaserte næringer skal bidra til lokal vekst og verdiskaping i hele fylket. Målene skal bli oppnådd gjennom å legge til rette for videreutvikling av kompetanse samt nyrekruttering av unge i distriktene til reiselivsnæringen. Videre skal man satse på samferdsel og infrastruktur som legger til rette for næringsutvikling, samt styrke produktutviklingen gjennom økt kvalitet, samarbeid og bedre tilgjengelighet.

Nordområdene har et stort uutnyttet potensial som turistmål. Reiseliv og kulturbaserte næringer er gjennom attraksjoner og aktiviteter også en bidragsyter i attraktive lokalsamfunn... De viktigste utfordringene i reiselivsnæringen er økt samarbeid og kvalitet i produktene for å skape sterke destinasjoner... det er en utfordring for reiselivsnæringen å kunne tilby produkter gjennom hele året, gjennom å utvide sesongen vår og høst og i økt grad kunne tilby produkter til vinterturister.

2.3. Nasjonal reiselivsstrategi

Regjeringens reiselivsstrategi "Verdifulle Opplevelser" (2007) har som visjon:

"Reiselivsnæringen må ta steget fra å produsere tradisjonelle reiselivsprodukter til å samarbeide om å skape helhetlige opplevelsesprodukter som inkluderer kultur, mat, historie, natur og aktiviteter i tillegg til transport og overnatting. Vår visjon er at vi, gjennom å tilby verdifulle opplevelser, skal skape verdier for de besøkende, bedriften, de ansatte,

lokalsamfunn, miljøet og fellesskapet. Dette skal bidra til økt verdiskapning innen reiseliv i Norge”.

2.4. Nordområdesatsingen

I regjeringens nordområdestrategi ”nye byggesteiner i nord” er reiseliv trukket fram som svært viktig i forhold til landbasert næringsutvikling i nord:

”Reiseliv har et betydelig verdiskapningspotensial, og fremheves ofte som ett av nordområdenes viktige komparative fortrinn i fremtidig næringsutvikling. Nordområdene er en region med stor kulturell variasjon og store og verdifulle naturområder egnet for opplevelsesturisme”.

2.5. Øvrige strategier

Innovasjon Norge har bl a et utviklingsprogram for Grønt Reiseliv i samarbeid med Fylkesmennene, og har satsinger innenfor bl a nettverk og kompetanse som det er mulig å benytte seg av. Inneværende prosess er støttet av Innovasjon Norge som støtte til bedriftsnettverk. Fiskeri- og Kystdepartementet har en egen strategi på Kystbasert reiseliv.

3. Karlsøy som reisemål

3.1. Karlsøy i reiselivsbildet i dag

Karlsøy grenser opp til landsdelens største by Tromsø. Det er en knapp times kjøring fra Tromsø via tunell til kommunesenteret Hansnes på Ringvassøya. Det er ferge fra Hansnes til Karlsøya, Reinøya og Vannøya. Til Rebbenesøya er det ferge fra Mikkelvik på vestsiden av Ringvassøya. Karlsøy kommune består av over 600 øyer og holmer, hvorav fem øyer har bosetning: Ringvassøya, Karlsøya, Reinøya, Vannøya og Rebbenesøya. Fiskeri er kommunens viktigste næring, og Karlsøy er blant verdens viktigste eksportør av saltfisk. Innenfor reiseliv er kommunen kjent som et svært godt område for havfiske. Spesielt Torsvåg Havfiske, hvor

mange har fått storkveite på kroken, har utviklet seg til å bli en av landsdelens mest etterspurte steder for havfiskesegmentet.

Toppturer på vinteren, gjerne i et konsept med båt (transport og overnatting) er et segment under sterk utvikling i regionen. Her er det Lyngen som er merkenavnet, men øyene i Karlsøy har mange attraktive frikjørerfjell og blir stadig mer besøkt av dette segmentet.

Ute i havet, ved kommunens grenser mot nord og sør ligger regionens største fuglefjell; Nord-Fugløya og Sør-Fugløya. Per i dag finnes det ikke båter for kommersiell utleie/charterturer.

3.2. Tilbuds- og etterspørselsforhold i Karlsøy

Reiselivsbildet i dag er utelukkende ferie og fritidstrafikk, baseferieopphold koblet til havfiske som aktivitet. Anleggene har stor etterspørsel, og hovedsesongen fra april til september er stort sett fullbooket. Aktørene selger gjennom egne avtaler med turoperatører.

3.3. Attraksjoner og arrangement i Karlsøy

Attraksjoner:

- Burøysund Bygdemuseum (Vannøya). Sommeråpent bygdemuseum. To bygninger og flere båter fra tradisjonelt kystkulturmiljø.
- Galleri Carlsø (Karlsøya)

Verna naturområder:

- Nord-Kvaløy - Rebbenesøy landskapsvernområde med følgende naturreservat: Måsvær, Breivika, Kvitvær, Sør-Fugløy og Flatvær
- Nord-fugløy naturreservat
- Bogen og Lågmyra naturreservat på Karlsøya
- Skipsfjord landskapsvernområde på Vannøya

Kulturminner:

- Karlsøya; handelssentrum i regionen, kommunesenter frem til 1964. Genuint kulturmiljø, fredede bygninger – Kirkestue. Været med strandsitterhus (husmenn for presten). Prestegården, kirka, Nordlyshuset, skolestua, telegrafhuset osv. Nyere historie, kjent for "tilbakeflyttingsbølgen" på 1970-tallet i motvekt mot sentralisering og kommersialisering. Innbyggerne driver i dag f eks butikk på dugnad. Kunstmiljø, Karlsøyfestivalen osv.
- Finnkroken. Kirke- og handelssted.
- Helgøy kirkested. Tidligere kommunesenter og handelssted i Helgøy sogn.
- Gården Brattrein, Stakkvik på Reinøya (fredningsak pågår)

Festivaler:

- Karlsøyfestivalen
- Vannøydagan

Andre arrangement:

- Baalsrudmarsjen
- Kirkehelg Karlsøya
- Kirkehelg Helgøya
- Dansegalla, Hansnes

3.4. Overnatting og opplevelse

Det er i dag 8 anlegg med ca 33 boenheter og ca 180 senger i kommunen. Det fins ikke hotell i Karlsøy. All overnattingskapasitet er knyttet til hytte/rorbuanlegg som tilbyr aktiviteter og opplevelse, fortrinnsvis havfiske.

Kort presentasjon av de 8 reiselivsanleggene:

- **Hav og Fjell (Bjørnskar)** www.arctic-sea-mountain.com
5 hytter, 35 senger. Møterom med kapasitet til 30 personer, servering. Nyåpnet anlegg med høy standard.
Aktiviteter: Havfiske, isfiske, toppturer med guide, vandremuligheter.
Utviklingsplaner: Møterom kapasitet 30 personer, matservering fra januar 2010.
Båt for passasjertrafikk, utvikle turer fotosafari, fuglesafari med mer.
Utvikle nordlysturer.
Marked og salg: Avtale med turoperatør på tysk og nordisk marked.
- **Skogsfjord Caravan og Fritidspark (Skogsfjord)**
Langtidsleie caravanplasser, kapasitet 70 plasser, utleid ca 25. Sanitærbygg med alle fasiliteter. Enkelt system for kortidsleie (betaling i postkasse)
Aktiviteter: Båter til leie, tilrettelagt for båtutsett (båtvogn). Kjører opp løyper om vinteren.
Utviklingsplaner: Påbegynt molo.
Marked og salg: Ikke (spesielt) aktiv markedsføring, mest gjennom eksisterende kunder.
- **Karlsøy Prestegård** www.karlsoya.com
5 dobbeltrom i 2.etg på prestegården. Lite kjøkken med mulighet for å lage egen mat. Eiere, kunstnerparet Berit og Stein, bor i 1.etg. Ferdig restaurert for utleie fra våren 2010.
Aktiviteter: Opplevelse mht miljøet; historisk bygning, og genuint kulturmiljø – det gamle kommunesenteret, øya og prestegårdens historie. Kirka, lensmannsgård, landets eneste butikk på dugnad, galleri, turstier.
Utviklingsplaner: Stikkord stedsutvikling og stedsidentitet; utvikle prestegården og stedet i forhold til lokal Samarbeid med kulturvernmyndigheter, reiselivsnæring m fl. Musikkstudio under etablering.
Marked og salg: Ikke etablerte avtaler i reiselivsmarked (turoperatører).
- **Finnkroken Feriehytter** www.finnkroken.no
6 hytter, 32 senger.
Aktiviteter: Havfiske, båtutleie (båter ofr havfiske, samt robåter m/u påhengsmotor.). Kulturvandring og guiding i bygda.

Møter og kurs. For små grupper under 20 personer avholdes kurs i den største hytta, over 20 personer i lokaler i bygda. Kapasitet overnatting i enerom 16 personer.

Utviklingsplaner: Ser store muligheter med tunellutbyggingen, planlegger servicebygg med kjøkken og serveringslokale for å kunne til mat for grupper. Mange ideer for produktpakker med hurtigbåt, buss osv.

Marked og salg: Avtale med turoperatør. Fullbooket mai-september, 70-80% gjenkjøp.

➤ **Torsvåg Havfiske (Torsvåg)** www.torsvaag.no

8 leiligheter og 3 hus (herunder Torsvåg Fyr), til sammen 57 senger.

Aktiviteter: Havfiske. 14 båter. Fileteringshus med fryseri.

Møte/selskapslokale, mat på bestilling for grupper.

Jakt, fuglesafari foto, sykkel, topturer, laksefiske, "væropplevelser!"

Utviklingsplaner: Produktpakker med opplevelsesturer høst og vinter. Julebord, møljekalas, ski. Torsvåg Fyr var ferdig oppusset og klar for utleie fra høst 2009.

Marked og salg: Selger mest direkte til kunder. Mye gjenkjøp, faste kunder. Kontakt med noen mindre turoperatører for markedsføring.

➤ **Vannøy Sjøcamping (Kvalvik)** www.vannoysjocamping.info

11 hytter, ca 64 sengeplasser (noe etasjesenger). Kafé/pub, 60 plasser.

Aktiviteter: Havfiske, 6 båter. Fileteringsbenk ute. Jakt, laksefiske Skipsfjorden (merka sti). Toppturer (merka sti til Vanntind).

Utviklingsplaner: Anlegget har behov for oppjustering. Noe arbeid er igangsatt.

Marked og salg:?

➤ **Vannøy Sport (Vannavalen)** www.vannoysport.no

2 leiligheter, 10 senger.

Aktiviteter: Havfiske, 3 båter. Kajakkutleie (3 stk). Topptur med guide, sommer og vinter.

Dykking, foto- og fuglesafari. NB nærhet til Nord-Fugløya.

Utviklingsplaner:

Marked og salg:

➤ **Vannahamre Sjøfiske (Vannahamre)**

1 hus, 5 rom, 10 senger.

Aktiviteter: Havfiske, 2 båter. 2 havkajakker, 3 sykler, 1 bil. Kan tilby totalpakke med mat og turer f eks fugle- fotosafari, topturer, jakt, båttur med guide.

Utviklingsplaner:

Marked og salg: Alt markeds og salgsarbeid gjennom Din Tur.

3.5. Lokal mat, gårdsprodukter

➤ **Solbakken Gård, Vannøya (Björg Fagernes)**

Økologiske produkter. Salgskanal? Gårdsutsalg?

➤ **Bull Gård, Grunnfjord, Ringvassøya (Lena og Birger Bull)**

Oppstart våren 2010, kjøttproduksjon Aberdeen Angus. Salg direkte til sluttbruker.

3.6. Reiselivsmessig infrastruktur

➤ **Småbåthavner**

Hansnes småbåthavn. Septiktømming, strøm, diesel, oljetømming, ferskvann, søppelcontainer, toalett og dusj.

➤ **Merka turstier**

Karlsøy turkart: Enkelte merka turstier, mange markerte stier som ikke er merket. 10 på Topp, Karlsøy.

➤ **Informasjonstavler**

Mangler. Gamle tavler med behov for oppdatering.

3.7. Nye planer og prosjekt

➤ **Sollien kurs- og hestesenter (Hessfjord – under etablering)**

Turer med hest i fjellet. Kortere turer og overnattingsturer.

➤ **Solbakken Gård, Vannøya**

Driver per i dag tjeneste "Inn på Tunet". Planlegger ordinær utleie av et gammelt hus på gården. Tilrettelegging av turløype, gapahuker ved sjøen og på utsiktspunkt oppe i høyden.

➤ **Vang Gård, Grunnfjord, Ringvassøya**

Planlegger produksjon av lokal kjøttproduksjon, geit – oppstart ca 2 års perspektiv. Driver per i dag Inn på Tunet, videreutvikler denne tjenesten.

➤ **Skaret Fjellpark, Grønnliskaret**

Privat hyttefelt. Salgsprosess igangsatt høst 2010.

4. Organisering og samarbeid

4.1. Samarbeid mellom aktørene

Karlsøy Næringsforening (KNF) ble etablert i 2009. Reiselivsforumet er en del av KNF. Dette prosjektet ble muliggjort gjennom etableringen av KNF og at aktørene nå samlet kunne stå som søker til Innovasjon Norge.

Det at næringsaktørene har et felles forum og arbeider samlet med utviklingen er en forutsetning for å få til noe løft av betydning av Karlsøy som reisemål. Det er få aktører og en organisering gjennom KNF er mest hensiktsmessig. Utover fiskeriene er næringslivet i Karlsøy smått og fragmentert, og det er stort behov for å samle kreftene. Dette gjelder kanskje spesielt for reiselivsnæringen som har et stort behov for å samarbeide med alle næringene sett i lys av "det helhetlige reiselivsbildet".

Gjennom dette prosjektet har reiselivsaktørene i Karlsøy gjort et nybrottsarbeid: Aktørene hadde tidligere ikke vært samlet for å drøfte felles utfordringer og strategier. Vi har i prosjektet lagt vekt på å møtes på og besøke de forskjellige anleggene. Aktørene ser det absolutt nødvendig å videreføre det felles arbeidet som er startet i prosjektet. Reiselivsforumet er nå en aktiv pådriver for å bygge opp KNF som vi anser som den viktigste "brekkstangen" for å videreføre samhold og felles arbeid i hele næringslivet i Karlsøy.

4.2. Samarbeid mellom næringa og kommunen

Dette prosjektet har vært et samarbeidsprosjekt mellom KNF v/reiselivsnæringen og Karlsøy kommune. Næringskonsulent er prosjektansvarlig, og styringsgruppe bestod av representanter fra både politikere og fra næringa.

Det har til nå ikke vært noen formelle møteplasser mellom næringa og kommunen. I dette prosjektet har vi arbeidet tett sammen med kommunen, både administrasjonen og på

politisk nivå. At reiselivsnæringen fikk presentere seg i kommunestyret opplevdes som veldig positivt. Det vil fra både næringen og kommunen bli lagt vekt på å videreføre samarbeidsstrukturer. Det har i siste fase av dette prosjektet vært en tett dialog med leder for Omstillingsprosjektet som nå tar grep for en direkte videreføring av arbeidet som er i gang.

Reguleringsplaner, arealplan, reiselivsnæringens rolle og plass når det gjelder bruk av natur og nærmiljø, fisketurisme og forholdet til fiskerinæringen er viktige utfordringer som næringa og kommunen må arbeide med i fellesskap. Ofte er det en forutsetning at næringa og kommunen samarbeider om tiltak for å komme i betraktning til regionale/nasjonale prosjekt- og utviklingsmidler.

4.3. Samarbeid med øvrige næringer i Karlsøy

Reiselivsnæringa har et sterkt ønske for å oppnå samarbeid med det øvrige næringslivet i Karlsøy. Prosjektet har hatt deltakelse fra enkelte aktører fra landbruket som planlegger tilleggsnæringer innenfor opplevelse/reiseliv. Det har vært en verdifull tilvekst i arbeidet. "Det helhetlige reiselivsbildet" innbefatter hele lokalsamfunnet; kultur, opplevelse, handel og servicetilbud, mat, landskap, arkitektur med mer.

Reiselivsnæringen søker først og fremst sterkere samarbeid med hele næringslivet i kommunen gjennom å delta aktivt i KNF.

4.4. Regionale samarbeidspartnere

Karlsøy kommune har hatt avtale med Troms Reiseliv som destinasjonsselskap for kommunen.. Troms Reiseliv ble i 2009 del av Nord – Norsk Reiseliv (NNR) og skal ikke lenger utføre destinasjonsoppgavene. På initiativ fra Troms fylkeskommune har det høsten 2010 vært arbeidet med en utredning for å foreslå en ny struktur for oppgavene på destinasjonsnivå i Troms. Siden spørsmål om samarbeidspartner på destinasjonsnivå i prosjektperioden har vært uklart, har det også vært umulig å konkretisere arbeid og tiltak innenfor disse uhyre viktige områdene for reiselivsnæringa:

Reiselivsnæringen i Karlsøy er såpass liten at det er nødvendig å etablere samarbeid med destinasjonsselskap og andre sammenslutninger i reiselivet.

For tiltak på produktutvikling, kompetanseheving, markedsføring og salg er næringa for liten til å finansiere og drifte dette alene. Hvis Karlsøy skal løfte sitt arbeid med reiselivsutvikling og reiselivssatsing er det også viktig å være en aktiv partner i de regionale sammenslutningene.

Næringa ønsker et samarbeid med Visit Tromsø-Region (VTR) og inviterte selskapet på møte i reiselivsprosjektet 22. november. VTR har medlemsbedrifter fra hele fylket, og ønsker Karlsøy – bedriftene velkommen som medlemmer i selskapet.

5. Markedspotensial og markedsstrategi

5.1. Norges merkevarestrategi ”powered by nature”

Norges merkevarestrategi tar utgangspunkt i potensielle reisende til Norge som søker naturbaserte ferieopplevelser. Strategien retter seg mot de som søker vakker og uberørt natur, aktive naturopplevelser og/eller lokal kultur og levemåte. Opplevelsesområdene er fjord- og fjellandskapet – med fjell og villmark, kyst og kystkultur og det arktiske Norge. Norge skal tilby produktkonsept for baseferier, rundreiser, temaferie og kortferie. Det er et uttalt mål at ferieopplevelser i Norge skal utvikles etter prinsippene for bærekraftig reiseliv.

Karlsøy har potensial til å levere innenfor hele opplevelsesområdet til merkevaren Norge. Karlsøy har naturgitte fortrinn som et særdeles spennende og variert opplevelsesområde, tett på landsdelens største by.

Per i dag er det ingen som har fasiliteter til å spesialisere seg på kurs og konferanser.

5.2. Strategier for reiselivsnæringen i Karlsøy

Reiselivsnæringas strategi er å videreutvikle tilbudet for ferie- og fritidssegmentet. Fra i dag å kun være kjent for havfiske ønsker næringa å utvikle produkt knyttet til hele spekteret innenfor natur- og kulturbaserte opplevelser. Eksisterende aktører ønsker å videreutvikle eget produkttilbud, men understreker at det er minst like viktig å oppnå samarbeid med andre som kan utvikle og tilby opplevelser; mat, historiefortelling, guiding, charterbåt osv.

5.3. Produktutvikling

Næringa vektlegger spesielt:

➤ **Sesongforlengelse**

Utvikling av nye tilbud og opplevelser for høst, vinter og vår. Tematursime som ”nordlys”. Aktiviteter som ”vinteraktiviteter uten ski”. Frikjøring på ski – tilbud med overnatting lokalt.

➤ **Nye produkter og opplevelser**

Havkajak, vandring, fotosafari, fugletitting og – safari er aktuelle produkttilbud.

➤ **Kultur; kystkultur og kulturhistorie - stedsutvikling**

Karlsøy har en rik og spennende historie som kan og bør utnyttes i reiselivssammenheng. Karlsøya representerer mange ”lag” av denne historien. Et påbegynt arbeid for stedsutvikling på Karlsøya basert på stedets unike kulturhistorie anses som et viktig løft for reiselivet i kommunen. Dette gjelder både for å kunne videreutvikle produkttilbudene, skape attraktive besøkssteder og for profil og omdømme for Karlsøy som reisemål. Karlsøya er kjent for mange ting. Øyas historie kan stå som representant for ”yttersidas” og distriktenes historie generelt, Alfred Eriksen og sosialdemokratiets historie spesielt.

5.4. Videreutvikling av fellessatsing i Karlsøy

For at Karlsøy skal lykkes med å ta ut potensialet som finnes i markedet må det skje i tett samarbeid med destinasjonsselskap, NNR og aktiv deltakelse i felles utviklingstiltak generelt.

Men aller viktigst – og som grunnlaget for å delta som en aktiv part i fellessatsingene - må Karlsøy videreutvikle det lokale samarbeidet som er startet i dette prosjektet; i næringen, mellom de forskjellige næringene i kommunen, og mellom næringene og kommunen.

På dette tidspunktet er det vanskelig å "lukke" prosessen med klare konklusjoner: Den viktigste konklusjonen er at reiselivsnæringen og kommunen gjennom dette prosjektet har satt i gang et felles arbeid, som både reiselivsnæringa og kommunen nå tar aktive grep for videreføring av.

Med få aktører og et relativt smått næringsliv viser det seg å være en utfordring å bygge opp Karlsøy Næringsforening til å være en aktiv utviklingsaktør. Det er ikke økonomi i foreningen til å lønne noen. En videreføring av arbeidet i prosjektet kun basert på frivillig innsats anses ikke som realistisk. Næringslivet trenger den videre drahjelpen som Omstillingsprosjektet kan representere.

6. Tiltak

6.1. Koordinering av videre arbeid

Ansvar: Næringskonsulent som koordinator gjennom Omstillingsprosjektet

Omstillingsprosjektet setter av ressurs gjennom næringskonsulent som koordinator for de konkrete tiltakene, og som pådriver for videre utviklingsarbeid i samspill med kommunen og næringen.

Omstillingsprosjektet tar generelt initiativ for tiltak som bidrar til å styrke samarbeid i næringslivet. Alle 5 fokusområder i Omstillingsprosjektet er sentrale også for reiselivsnæringen.

Arbeidet fra forprosjektet er under full videreutvikling gjennom disse grepene. Det er blitt etablert en egen reiselivsgruppe i omstillingsprosjektet, og det er gjennomført felles møter med utviklingslagene i kommunen og alle som driver med festivaler og aktivitetsdager. Dette har fått veldig god respons, og er viktige tiltak for å koordinere alle aktivitetene i Karlsøy.

6.2. Samarbeid i næringa: KNF

Ansvar: styret i KNF. Søker samarbeid og drahjelp fra Omstillingsprosjektet.

Det er avgjørende viktig at KNF løftes og utvikles fremover. Det er flere fra reiselivsnæringa i styret i KNF. Disse ønsker å være pådrivere for videreutvikling av KNF, og for tett samarbeid med omstillingsprosjektet for aktivitetsutvikling gjennom KNF. Initiativtaker til KNF forlot kommunen høsten 2010 og foreningen sto i reell fare.

Reiselivsaktørene og styret i KNF har tatt grep i årsskiftet 2010/2011 for å vitalisere KNF:

- Faste møter første torsdag i hver mnd på Direktør'n Bistro. Hvert møte har et tema, men fungerer samtidig som en uformell møteplass. Første møte ble gjennomført i desember 2010. Dette er både en møteplass for næringa, og for næringa og kommunen.
- Aktiv rekruttering av medlemmer.
- KNF har arrangert møter med arealplanlegger på Vannøya, Ringvassøya og Reinøya.
- Sammen med Omstillingsprosjektet tar KNF initiativ til en "næringslivets dag" i Karlsøy. Presentasjon av dette prosjektets arbeid og konklusjoner vil være ett av temaene. Målsetning med dagen å inspirere til videre samarbeid og løft i næringslivet. Planlagt gjennomført i mars 2011.
- Årsmøte i KNF 23.februar 2011. Valg av nytt styre og ny leder.

6.3. Informasjon om reiselivstilbudet i Karlsøy

Ansvar: Koordinator næringskonsulent i samråd med reiselivsforumet.

Det er stort behov for å ha en samlet presentasjon av Karlsøy som reisemål: Generell informasjon om området og opplevelsesmulighetene, og informasjon om reiselivstilbudene. Det er diskutert å lage en nettside. For denne må man få en avklaring hvordan den kan linkes til øvrig reiselivsinformasjon i regionene. Det er sterkt å anbefale at investering i nettsider blir gjort koordinert med øvrig informasjon på destinasjonsnivå i regionen, og at disse blir

søkbart gjennom de tradisjonelle reiselivskanalene. Denne saken følges primært opp som del av avklaring om samarbeid med Visit Tromsø-Region.

6.4. Samarbeid mellom kommunen og næringa

Ansvar: Omstillingsprosjektet.

Dette er ett av fokusområdene i Omstillingsprosjektet. Det er mange områder hvor samarbeid med kommunen er viktig for reiselivsnæringa:

➤ **Arealplan**

Denne er uhyre viktig for reiselivsnæringa. Naturbasert reiseliv betyr bruk av utmark og

fellesområder. Tilgjengelige båtplasser i havneanlegg, gjestehavner osv er viktig for reiselivsutvikling. Møte med kommuneplanlegger i forprosjektet er fulgt opp som tema på KNF "torsdagsmøte" og KNF har arrangert møter mellom næringa og arealplanlegger på forskjellige steder i kommunen.

➤ **Stedsutviklingsprosjekt på Karlsøya**

Utviklingslaget på Karlsøya har tatt initiativ til å sette i gang et stedsutviklingsprosjekt basert på øya sin unike historie og kultur. Reiselivsnæringen ser på dette som et veldig interessant reiselivsmessig utviklingstiltak. Omstillingsprosjektet har tatt grep for å bistå med prosjektutviklingen på Karlsøya. Den videre utviklingen av konkrete opplevelsestilbud og reiselivsprodukter på Karlsøya vil bli gjort i samhandling med øvrig opplevelsesutvikling i Karlsøy kommune.

➤ **Generelt samarbeid mellom kommunen og næringa**

Omstillingsprosjektet anses som reiselivsnæringa sitt verktøy for å videreføre arbeidet fra dette prosjektet: Alle tiltak og prosesser er allerede "fullt operative" gjennom ressurser fra Omstillingsprosjektet. Næringa anser det også som veldig verdifullt å kunne videreføre ett årlig møte med kommunestyret, som gjennomført i april i år. I mange tilfeller kreves det at næringa og kommunen har et etablert samarbeid for at prosjekter kan realiseres. I noen sammenhenger har aktørene behov for hjelp/kompetanse for prosjektutvikling.

6.5. Regionalt samarbeid – utvikling og tilrettelegging

Ansvar: Koordinator næringskonsulent i samarbeid med reiselivsforumet og Omstillingsprosjektet.

➤ **Regionalt utviklingsarbeid**

Reiselivsnæringa sett på at det er regionale prosjekt og utviklingstiltak som vi sammen med kommunen burde finne en måte å dra nytte av. Det er viktig å få til enda tettere samarbeidsstruktur med kommunen slik at vi sammen med kommunen kan legge strategier for regionalt samarbeid og påvirkning.

I arbeidet med ny destinasjonsstruktur for Troms har næringa i både Karlsøy og Balsfjord kommuner ønsker en tilknytning til Visit Tromsø-Region. I et eventuelt felles samarbeid på destinasjonsleddet mellom Karlsøy, Balsfjord og Tromsø kommune vil det også kunne åpen for felles innsats på reiselivsmessige utviklingsoppgaver, f eks gjennom Regionrådet og tiltak i Strategisk Næringsplan.

- **Ytre Kystriksvei** definerer næringa som viktig for reiselivsutvikling i kommunen og regionen. Dette er sak hvor kommunen og næringen kan enes om strategier for å arbeide denne inn bredest mulig regionalt.
- **Kollektivtilbud og samferdsel** er viktig for reiselivet. Muligheter for produktutvikling og utvikling av felles produktpakkeri Karlsøy begrenser seg mye i forhold til

fergeruter. Bevisstgjøring overfor Troms fylkeskommune i forhold til kollektivtilbudets betydning for reiselivsutvikling kan konkretiseres og styrkes om næringa og kommunen koordinerer sitt arbeid.

6.6. Regionalt samarbeid – destinasjonsstruktur

Ansvar: Næringskonsulent Laila B. Johansen, med spesielt ansvar om å formidle saken inn i det kommunale systemet. Styremedlem KNF Vidleiv Johansen med spesielt ansvar om å formidle saken til næringen.

Prosjekt "Utredning om ny destinasjonsstruktur i Troms": Arbeidsgruppe etablert gjennom prosjekt i regi av Troms fylkeskommune. Vidleiv Johansen (representant for KNF) og næringskonsulent Laila B. Johansen deltok for Karlsøy kommune. Grappa ga forslag til ny struktur for ivaretagelse av destinasjonsoppgavene i Troms. I rapporten blir det lagt vekt på å nå bygge opp nye strukturer for samarbeid som kan ivareta lokal forankring samtidig som destinasjonsselskapene ønskes som en felles "overbygning". Rapporten ble avlevert Troms fylkeskommune 14.januar 2011 og behandles i Troms fylkesting i mars 2011. For Karlsøy og Balsfjord kommune foreslås det primært å knytte seg til destinasjonsselskapet Visit Tromsø-Region, og at det ikke er hensiktsmessig med noen lokal organisasjon i tillegg, annet enn næringas organisering gjennom KNF.

Det er viktig at næringa og kommunen følger aktivt opp i arbeidet slik at eventuell samarbeidsavtale med Visit Troms-Region blir utformet i henhold til felles målsetninger hos alle parter.

Representantene fra Balsfjord Reiselivsforum og KNF møtes i februar for å drøfte felles tilnærming til destinasjonsselskapet: Det er nå de konkrete mulighetene for løsning på det operative nivået skal legges. Det er viktig at alle parter deltar aktivt i å skape en ny destinasjonsstruktur som kan fungere, for alle parter og på lang sikt. Troms fylkeskommune koordinerer et samarbeidsforum med første møte i april 2011.

7. SWOT analyse

Styrker:

- Kommunen har fått et merkenavn innenfor tema havfiske.
- De anleggene som er i drift, er stort sett fullbooket i perioden april – september.
- Nærhet til Tromsø; nærmarked, Tromsø som innfallsport i landsdelen, nærhet til flyplass.
- Et påbegynt samarbeid i næringa, og mellom næringa og kommunen gjennom innværende prosjekt.

Svakheter:

- Få aktører, spredt på de forskjellige øyene.
- Kommunikasjon: Fergeruter, offentlig transport. Vanskelig å tilby felles produktpakker for individuelle reisende uten bil (all transport ivaretas per i dag av aktørene).
- Kommunikasjon: beliggenhet utenfor Tromsø, ingen gjennomfartstrafikk eller del av rundreise.
- Kun ett hovedprodukt, havfiske.
- Kompetansebehov: Vertskap, marked, produktutvikling osv.
- Ingen regionale samarbeidsfora mht utvikling og markedsføring.
- Ingen samlet informasjon om området og tilbudene i Karlsøy.

Muligheter:

- Videreutvikle tema naturbaserte opplevelser: foto/fuglesafari, vandring, toppturer, båtturer/sightseeing, kajakk mm.
- Sesongforlengelse.
- Området blir brukt mye av friskjørere på vinteren.
- Økt etterspørsel etter vinterprodukter, spesielt fra England (direkterute fly). Nordlys som tema, aktiviteter og opplevelser må utvikles.
- Økt etterspørsel etter lokal mat og kultur, og aktiviteter knyttet til naturen.
- Tunell mellom Ringvassøya og Reinøya.
- Karlsøya – historie i mange lag.
- Ytre kystriksvei.
- Nærhet til Tromsø/flyplass. Det er etterspørsel etter tilbud innenfor naturbaserte opplevelser med kort kjøreavstand fra sentrale flyplasser.
- Etablering av KNF, Karlsøy Reiselivsforum og samlet arbeid for reiselivsutvikling i kommunen.
- En videreføring av arbeid forankret i denne planen, og Karlsøy som aktiv deltaker i felles arbeid i fylket mht ivaretagelse av fellesoppgavene i reiselivet.
- Omstillingsprosjektet i Karlsøy som pådriver og felles motor for utviklingsarbeid i kommunen!

Trusler:

- At arbeidet stopper opp etter avsluttet prosjekt.
- At KNF ikke lykkes i å få opp medlemsmasse og aktiviteter.
- Små aktører, små ressurser samtidig som det er behov for at aktørene arbeider aktivt med fellesoppgaver som ikke umiddelbart tjener hver enkelt bedrift.

- Klarer reiselivsforumet å videreutvikle det oppstarta arbeidet, og få til en fast struktur og arbeidsform?
- Konflikter i lokalsamfunnet: Naturbasert reiseliv betyr økt ferdsel og bruk av området.